

Het beste van mij

ELIAS DE BRUYNE / THEATER ARTEMIS

De zonde van de luiheid

Pieter T'Jonck
Gezien op 20 december 2025
De Studio, Antwerpen

In 'Het beste van mij' (4+), een stuk van en met Elias De Bruyne voor Theater Artemis, speelt hij een charmezanger van twijfelachtig allooi die door een stom toeval belandt op het kinderfestival van de overspannen en onbekwame festivaldirecteur Marie Groothof. Het stuk had een hilarische kritiek op kindermaat kunnen zijn van artistieke luiheid maar ondanks bakken situatiehumor maakt die kritiek slagzij omdat ze zichzelf te weinig bevraagt.

27 DECEMBER 2025

Elias de Bruyne is al present als we de zaal betreden. Niet in levende lijve, maar in de vorm van levensgrote bordkartonnen figuren met de zanger in vol ornaat: een lichtblauw pak met brede revers, een wit hemd met een wijd openvallende kraag die ons een blik gunt op zijn borstkas. En dan natuurlijk die krulletjes waar een hair stylist een enorme kluif aan moet gehad hebben. Een charmezanger, kortom, van dertien in een dozijn. Zo wordt hij ook aangekondigd: als een gevierde gast op festivals, in theaters en op… braderies. Vooral dat laatste, zo zal blijken.

Zonder dat hij iets doet heb ik dus al een vrij duidelijk idee welk soort personage De Bruyne zal spelen – of de draak mee steken - in 'Het beste van mij'. Een derderangs artiest die zijn eigen dromen van een groots bestaan in de spotlights voor waar aanneemt en er zich alvast naar gedraagt, maar niet verder komt dan een povere imitatie van zijn voorbeelden. Of kinderen van 4 jaar (de voorstelling wordt aangekondigd als 4+) dat ook al doorhebben lijkt me minder zeker. Kennen ze het genre van het levenslied, de grote voorbeelden, de conventies en… de wat twijfelachtige reputatie van het gros van het gild van de charmezangers?

'Aan die kinderen krijg je toch alles verkocht', zie je haar denken.

Dat blijft nog even in het midden, want eerst leidt Marie Groothof, directeur van kinderfestival ‘De Prille Blik’, de avond in. (‘De Prille Blik’ zal wel nooit een prijs voor de origineelste festivaltitel winnen, maar we komen er dan ook al snel achter dat elke originele gedachte Groothof vreemd is). Ze meldt dat ze ‘Het beste van mij’ uitkoos als openingsvoorstelling van haar festival en zich ‘verheugt’ op ‘Kids in space’, een voorstelling door en voor kinderen. Vooraf wil ze echter vooral de huisregels uitleggen. Meteen weet je ook bij haar welk vlees je in de kuip hebt: een fantasieloze programmeur die haar zalen met liefst zo weinig mogelijk gedoe en moeite wil vullen. ‘Aan die kinderen krijg je toch alles verkocht’, zie je haar denken. Ik beeld me in dat veel kinderen gniffelen als haar ondergeschikte, de nogal chaotische Zenzi Alwart en haar artiest haar huisregels al met de voeten treden nog terwijl ze die voorleest. Dat belooft…

Succesnummer?
Dan zwaait het gordijn eindelijk open. Voor een hoogst pijnlijk optreden. Vanop een minuscuul, maar protserig verlicht podiumpje – het past in een bestelwagen – kijkt Elias De Bruyne ons…*niet* aan. Hij staart in het ijle, alsof hij er de pest aan heeft om hier te staan en droomt van de podia die zijn weergaloze persoonlijkheid *wel* waard zijn. Zoals de braderie in Düsseldorf waar hij de dag tevoren nog was. Alsof het van mateloze menslievendheid getuigde heft hij dan toch zijn eerste song aan: ‘Ik voel, ik zing, ik lach, ik leef’ neuzelt hij ongeïnspireerd, met poses en klankstoten waarbij vergeleken zelfs Elvis in zijn nadagen nog een wonder van levendigheid leek.

Pijnlijk wordt het pas als deze zanger zijn levensverhalen met ons deelt. Van zijn eerste vrouw herinnert hij zich met moeite de naam. Daarna deed hij het op blitse locaties als Ibiza vooral met mannen, maar dat belette hem niet om een spoor van kinderen na te laten. Ook daarvan herinnert hij zich de namen niet. Toch zat hij soms heel diep! Geen twijfel mogelijk: Elias De Bruyne is het prototype van de zelfingenomen, talentloze, domme klootzak. Beleefder gezegd: van een toxische narcist. Dat blijkt nog meer als elke nieuwe song bij elk nieuw verhaal van zijn ‘odyssee door het leven’ een doorslagje is van die eerste song, met nagenoeg exact dezelfde woorden.

Vanaf de vierde of vijfde herhaling raken Marie Groothof en haar assistente in paniek en proberen ze de man van de scène te verwijderen. Onkunde die onkunde bestrijdt. Met chaos als gevolg. Het eindigt nog net niet in een catastrofe dankzij kinderen in de zaal die een gelegenheidsband vormen met kartonnen gitaren en een miniatuurdrumstel dat ze ontlenen aan ‘Kids in space’. Met de hulp van een tape met huilende gitaren en stevige drums maken ze van de bloedeloze nummers van De Bruyne toch nog iets wat lijkt op doorvoelde muziek. De beduusde De Bruyne mag daar ook nog de vruchten van plukken.

Er komen geen nieuwe inzichten voort uit de chaos: alles is na tien minuten duidelijk en de chaos bevestigt dat alleen maar.

‘Het beste van mij’ begint en eindigt zo als een onverholen ridiculisering van zowel artistieke onbenullen als theaterdirecteurs zonder ambitie of verbeelding. Luiheid is hun zonde. Luiheid als hoofdzonde, als onvergeeflijke zonde. Wat de kinderen daarvan dachten weet ik niet, maar zelf had ik het toch wat moeilijk met de manier waarop de makers dat aanbrengen. Charmezangers zijn, lijkt me, een wat al te gemakkelijke schietschijf. Het levenslied als genre staat niet bepaald in hoog aanzien, zeker niet in kringen van ouders die hun kinderen al op

jonge leeftijd meeslepen naar theatervoorstellingen. Hoe terecht dat misprijzen is, is voer voor eindeloze discussies, maar in elk geval geeft de voorstelling zo de culturele habitus, de voorkeuren en vooroordelen van een specifieke groep – de havermelkelite – door aan kinderen die daar zelf nog nauwelijks een mening over hebben. Het lijkt me niet zo verstandig, en misschien ook een beetje gemakzuchtig.

Even gemakzuchtig is het om de plot te laten draaien rond een voorstelling die in het honderd loopt en die we dus nooit te zien krijgen zoals ze bedoeld was. Theater Artemis maakte van die theatertruc al vaker gebruik om de verzwegen keerzijde van een 'leuke avond', de pijn en de hoop van eeuwig lachende artiesten te onthullen. Hier komen echter geen nieuwe inzichten voort uit de chaos: alles is na tien minuten duidelijk en de chaos bevestigt dat alleen maar. Het gevolg is dat de kinderen door het panische gedrag van Groothof nogal fors aangepord moeten worden om te protesteren tegen de wanprestaties van de zanger. Zou het niet spannender zijn als Elias De Bruyne net zo lang ongehinderd doorgaat met hetzelfde lied te herhalen dat kinderen echt kwaad worden? Daaruit zou een andere, minder gescripte uitwisseling kunnen volgen tussen de kinderen en deze volwassenen die zonder ideeën en zonder perspectief vastroestten in een onbereikbaar ideaalbeeld van zichzelf. Dat is een pak riskanter, zeker, maar zo zouden performers en kinderen misschien samen wel een echt levenslied kunnen verzinnen. Zodat kinderen gaan begrijpen hoeveel miserie kan samengepakt zitten in simpele rijmpjes.